

TĖVIŠKĖS

AIDAI

Nr 46 (2125) 1998 m. lapkričio mėn 24 d.

Eina 43-čius metus

Melbourne

Kalėdų sveikinimai

Jau artinasi Kalėdų šventės. Savo gimines, draugus, artimuosius, organizacijos savo narius pasveikinkime per "Tėviškės Aidus". Trumpas, tradicinis sveikinimas tik \$10, atsiunčiant kartu su sveikinimais, kurie bus atspausdinti "T.A." Kalėdų laidoje. Nelaukime paskutinės dienos, jau dabar iš ankso atsiųskime sveikinimus ir rūpėsčiai dings.

Nemažas skaičius "Tėviškės Aidų" pasiekia Lietuvą ir kitus kraštus. Jūsų sveikinimus "Tėviškės Aiduose" skaitys Jūsų giminaičiai bei pažįstami.

Apmokėtus sveikinimus atsiųsti iki gruodžio 1 d., nes juos reikia sugrupuoti prieš leidžiant į kompiuterį.

Prašome visų skaitytojų prisiųsti prenumeratą už ateinančius metus, o dar neapsimokėję už šiuos metus, nuoširdžiai prašome nebedelsti.

"Tėviškės Aidų" Redakcija
ir Administracija

POPIEŽIUS TOLIAU STEBINA PASAULĮ

Jonas Paulius II pradėjo trečią popiežiavimo dešimtmetį

Paulius JURKEVIČIUS

Romoje Jonas Paulius II pradėjo trečiąjį popiežiavimo dešimtmetį.

Jubiliejaus proga Karolis Wojtyła ir toliau stebina pasaulį. Jis ne tik paskelbė gilaus filosofinio turinio encikliką, bet ir tapo pirmuoju popiežiumi, dalyvavusiu pramoginėje televizijos laidoje.

Sukakties proga – enciklika

Tryliktoji Jono Pauliaus II enciklika, kaip ir reikalauja tradicija, pavadinta lotyniškai – "Fides et ratio" ("Tikėjimas ir protas"). Nors Vatikano spaudos centre pasaulio žiniasklaidai pristatytas dokumentas oficialiai yra apaštalinis popiežiaus laiškas vyskupams, jis labiau primena solidų filosofijos veikalą, o ne laišką.

"Fides et ratio" – tai 165 puslapių knyga, padalyta į 7 skyrius ir 108 paragrafus.

Pontifikato dvidešimtmečio išvakarėse paskelbęs encikliką, Jonas Paulius II priminė, kad tarp jo rekordų – ne tik stulbinantis apaštalinų kelionių kilometražas, kuris tris kartus viršija atstumą tarp Žemės ir Mėnulio, bet ir solidus teologinių veikalų palikimas.

Pasaulietinė ir religinė visuomenė Jono Pauliaus II enciklikoms tradiciškai skiria nepaprastai daug dėmesio. Sensacinga polemika ypač ilgai nenurimo po vienos naujausių enciklikų "Evangelium vitae" ("Gyvybės evangelija"), kurioje popiežius be išlygų pasmerkė abortus, kontracepciją, eutanaziją.

Religija ir filosofija

Laiške vyskupams popiežius kviečia pradėti dialogą filosofus ir teologus, bando sutaikyti tikėjimą ir racionalų protą.

Jonas Paulius II enciklikoje teigia, kad neegzistuoja jokių prieštaravimų tarp religijos ir filosofijos. Jo nuomone, jų abiejų kategorijos – "tarsi sparnai, kuriais žmogaus dvasia kyla mąstymo apie tiesą link".

Popiežius nepritaria tikėjimo ir proto atskyrimui, o jų priešpriešą vadina pragaištinga. Popiežius kritiškai konstatuoja, jog nuo viduramžių prasidėjęs teologijos ir filosofijos konfliktas nuskurdino tikėjimą, kuris daugiausia rėmėsi jausmu ir patirtimi.

"Fides et ratio" pateikia išsamią krikščionybės ir filosofijos, tikėjimo ir žmogaus pažinimo

Visą savaitgalį Sr. Petro aikštėje šurmuliavo minia, sveikinti Joną Paulių II. Reuters nuotr.

panoramą, nelengvus, anot Popiežiaus, pasaulietinės ir religinės minties santykius. Įtakingas savaitraštis "Liberal" pastebi, jog Katalikų Bažnyčios vadovas,

pripažindamas racionaliojo žmogaus pažinimo nuopelnus, parašė encikliką, kuri "tam tikra prasme yra himnas žmogaus protui". "L.r."

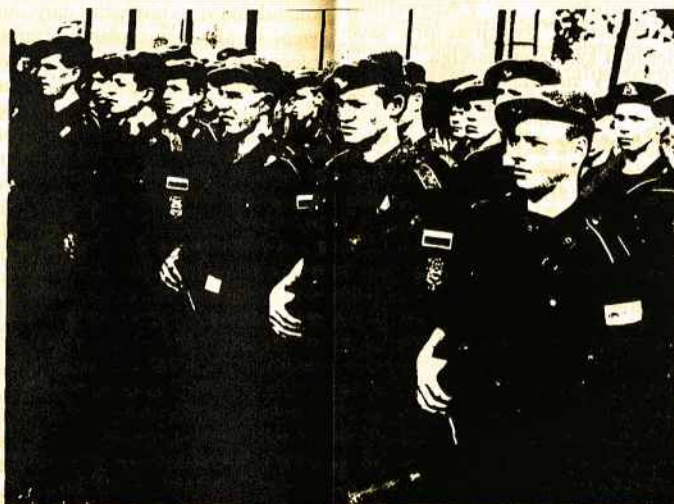
Ištverti tikėjime

Kun. Augustinas RUZGYS, OP

Klausimus apie blogį žmogus tikriausiai sau kėlė per visą savo egzistencijos istoriją. O krikščionybei kartais prikaišiojama, kad ji nenori spręsti blogio problemos pasaulyje, išsikūnija ir vietoj to siūlo "pigią" paguodą – amžinąjį gyvenimą. Tačiau ir daugeliui krikščionių šie dalykai nėra visiškai aiškūs. Kartais krikščionis pasiduoda pagundai šį pasaulį matyti kaip visiškai blogą ir sugadintą. Pasaulis atrodo kaip kažkas, ką reikėtų kuo greičiau apleisti, į ką nereikėtų kreipti

dėmesio laukiant vien tik "ano" pasaulio. Ir priešingai: lygiai taip pat krikščionis gali pasiduoti pagundai žvelgti į blogį tik kaip į neesminį ir laikiną dalyką, ir tuomet viskas jam atrodo nuspalvinta rožinėmis spalvomis. Bet Evangelija kalba kitaip.

Siandieniniame skaitinyje išvardijamos visos galimos nelaimės: kylančios daugumai žmonių ir gresiančios tik tikinčiam žmogui. Visi tie dalykai jau vyko ir, žinoma, vyks ir toliau. Evangelija nelaiko jų laikiniais reiškiniais, kurie kada nors dings iš žmonijos istorijos. Į juos žvelgiama

Lietuvos kariai Saulės mūšio lauke 1992 m.

realistiškai, kaip į tai, ką reikia turėti omenyje, su kuo žmogus čia ar kitur susidurs, kas lydės jį kelyje į laikų pabaigą.

Evangelija šioms situacijoms nepateikia kokios nors stebuklingos priemonės ar palaimingo vaisto, bet nori iš žmogaus labai realistiško, tačiau nelabai populiarus dalyko – ištvermės.

Kas ištvers gyventi ištikimybėje ir meilėje Kristui ir per Jį Tėvui, kas ištvers gyventi iš Dvasios, tas bus išgelbėtas. Išgelbėjimas susijęs su šiuo gyvenimu, bet nėra šio pasaulio galioje – jis priklauso nuo Dievo ir pasitikėjimo Juo. Šis išgelbėjimas yra žmogaus ištvermės apvainikavimas jo gyvenimo ar laikų pabaigoje. Tai reiškia, kad jis nėra toks "pigus". Mus supantis pasaulis kelia grėsmę ir sau pačiam, ir asmeniškai mums, ir tai iki tam tikrų ribų yra mūsų rūpestis. Mes turime ištverti – taigi konkrečiai aš pats turiu ištverti. Tai įmanoma padedant Dievui, už mane kitas to padaryti negali. Jei ištversiu, būsiu išgelbėtas, todėl negaliu sakyti, kad tai nuo manęs nepriklauso.

Ši ištvermė, pasitikint Dievu, jo ištikimybėje, turi pasekmes: tuo aš liudiju. Ir ne vien tik krikščionims, savo tikėjimo broliams, bet ir tiems, kurie mus persekioja, įžeidžia, nekenčia dėl Jėzaus vardo. Pats mano, kaip krikščionio, egzistavimo faktas ištverme su Kristumi ir Jo tiesa liudija aplinkiniams anksčiau, negu atsiranda galimybė pribliti apie tikėjimą.

Ir priešingai: kas neištvers, atsidžės Kristaus dėl išorinio spaudimo, tas pakenks ne vien tik sau, bet ir kitiems, kurie būtų galėję matyti jo liudijimą krikščionišku gyvenimu.

Pagaliau mums lieka pasaulis. Jį tikriausiai daugelis žmonių norėtų išgelbėti. Bet visa istorija rodo, kad tie, kurie iškart viena gigantiška akcija norėjo išgelbėti

(Nukelta į 3-čią psl.)

Kanados Lietuvių Katalikų Kunigų vienybės Suvažiavimas

Ivyko vieną iš paskutinių š.m. rugsėjo dieną – 28-ąją Toronte, Prisiškėlio parapijoje, į kur atvažiavo lietuvių išeivijos vyskupas Paulius Baltakis, OFM, susirinko lietuvių parapijų klebonai: T. Augustinas Simanavičius OFM (Toronto), prel. Jonas Staškus (Mississauga), Kazimieras Kaknevičius (Londonas, Ont.), Juozas Kęstutis Butkus OFM (St. Cathrine), K. Ambrasas SJ (Monrealis), kunigai – iš Vilniaus arkivyskupijos Lietuvos Kankinių parapijoje dirbęs K. Ralys (Mississauga), senbuvis torontietis E. Putrimas, besisvečiuojąs V. Valdemaras, torontiečiai pranciškonai – T. Liudas Januška, T. Eugenijus Jurgutis, T. Pijus Šarpnickas, Romoje bestudijuojąs antrojo kurso klierikas V. Staškevičius.

Po trumpo atidarymo žodžio, po maldos sudarytas prezidiumas ir kun. K. Ambraso perskaitytas pernykštis protokolai. Valdybos vardu kalbėję T. Simanavičius, prel. Staškus ir kun. Putrimas papasakojo apie pasiūstą šv. Kazimiero popiežiškajai kolegijai Romoje 50-mečio proga sveikinimą, apie rugpjūčio 2 d. maldingą kelionę į Midlendą ir kitas svarbiausias valdybos veiklos kryptis, pranešė, kad šiuo metu KLKKV kasoje yra 4.040,48\$. Kadangi šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. Laurynas Kemešis dėl senatvės ir visų negaliu jau nebeįpajėgia aptarnauti Dolhi-Tillsonburg lietuviškos parapijos, ją lankyti ir šią bendruomenę, dar tebeturintį apie 50 narių, toliau globoti ir visus ūkinius, piniginius ir kitus reikalus tvarkyti apsiėmė prel. J. Staškus su savo pagalbininku kun. K. Raliu.

Vysk. P. Baltakis trumpai apžvelgė pasaulio katalikiškųjų lietuvių bendruomenių būklę Amerikoje, Australijoje, Argentinoje, Baltarusijoje, Belgijoje, Brazilijoje, Estijoje, Karaliaučiaus srityje, Latvijoje, Prancūzijoje, Sibire, Ukrainoje, Venesueloje, Vokietijoje. Ekscelencija patenkintas, kad kai kurie kunigai, sakysime, buvęs jūreivis Žukas, visiškai ne žodžio nemokėjęs lietuviškai, pabuvęs Vilniaus un-to organizuotuose kursuose, jau gerokai pramoko lietuvių kalbos ir sėkmingai dirba Bostono lietuviškoje parapijoje. Džiugu, kad kun. Prūsaitis jau kalba lietuviškai. Be to, klierikui V. Staškevičiui dar liko treji metai studijų Romoje. Kelias kalbas – ispanų, anglų, portugalų, lietuvių – mokąs klierikas Delininkaitis irgi mokosi Italijoje kunigų seminarijoje, o Paulius Gražulis, pasimokęs lietuvių kalbos vasario 16-osios

gimnazijoje, mokosi Kalifornijoje, o filosofiją studijuos Brazilijoje. Lietuvių išeivijos Ganytojas pabrėžė, kad nepaisant minėtų pašaukimų, vis viena dar daug kur stokojama lietuvių kunigų, ypač Sibire. Atsiranda Lietuvos kunigų, norinčių padirbėti užsienyje. Ekscelencija pelnytai pasidžiaugė naujai sutvarkyta lietuvių bendruomenės rūpesčiu Amsterdamo bažnyčia, kuriai už 30.000 auks. uždėtas stogas ir šiaip kai kas be to paremontuota.

Kun. Putrimui, aplankiusiam 1997 m. prieš Velykas Vinipegą, Edmontoną, Kalgarij ir Vankuverį, šikart pasitaikė tinkami orai, tad normaliai pasisekė paaukoti šioms lietuvių bendruomenėms šv. Mišias, pasakyti pamokslus, kai kur aplankyti liginčius, senelius. Gautos per kelionę aukos atiduotos KLKKV kasai. Kai kur vis mažiau atsiranda žmonių, galinčių padėti suorganizuoti dvasinius susitelkimus šiose bendruomenėse. Vyskupas P. Baltakis pasiūlė aplankyti ne tik minėtas vietas, bet prie šių lankytinų vietų pridurti taip pat Seattle su Portlandu, į kurį, susirinkusiųjų nuomone, galėtų nuvažiuoti ir kun. St. Anužis, dirbęs Los Angeles.

Suvažiavimo dalyviai pasvarstė, kiek egzempliorių galėtų Amerikos ir Kanados kunigai užsisakyti lietuviško šv. Rašto naujosios laidos, aptarė, kaip reikėtų suderinti būsimą 2000 metų jubiliejinę iškilmes su Mišiomis, pamąstė, kad gerai būtų kai kuriose lietuvių gyvenamose vietovėse (ypač Floridoje) turėti keliaujančius kunigus, kurie kartas nuo karto galėtų dvasiškai patarnauti po visą pasaulį išsibarsčiusiems mūsų tautiečiams.

Dvasiniam 1999 m. gavėnios susitelkimui į Kanadą numatyta kviestis Šiaulių vyskupą Eugenijų Bartulį.

Po pasiūlymų, svarstymų ir kai kurių pageidavimų, sakysime, kad Vakarų Kanados lietuviškoms bendruomenėms reikia būtinai iš anksto pranešti apie atvažiuojančio kunigo atvykimo datą ir jo kelionę derinti su vietos lietuvių švenčiamomis šventėmis, iškilmingesnėmis progomis ir kt., bažnyčioje suvažiavimo dalyviai kartu su vysk. P. Baltakiu, OFM, pasimeldė už mirusius kunigus ir skaniai papietavę puskietės p. Birutės Bancevičienės pagamintais pietumis, nuoširdžiai padėjo šeimnininkui T. Augustinui Simanavičiui, išsiskirstė prie savo darbų ir kasdienių pareigų.

**KLKKV suvažiavimo informacija
Toronto, 1998.09.28**

TĖVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

**LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ
FEDERACIJA**

Redaktorius Edvardas Šidlauskas. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$40. Kituose kraštuose \$45. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų ir pasirašytų straipsnių turinį neatsakoma. Redakcija korespondencijas taisyti savo nuožiūra.

LIETUVIAI SVETUR

ARGENTINA

A.a. kun. Juozas Margis, darbaavęs Rosario mieste, Šv. Kazimiero parapijoje, mirė rugpjūčio 22 d. prieš dvejus metus. Ši sukaktis Rosario lietuvių buvo paminėta velionies prisiminimo popiete. Joje dalyvavo grupė lietuvių iš Buenos Aires miesto su Lietuvos garbės konsulu Algimantu Rastausku. Pirmiausia buvo aplankytas velionies kapas "Prado" kapinėse ir prie jo pasimelsta. Pradžios mokykloje "Republica de Lituania" pašventinta mokyklos vėliava ir atidengta šios mokyklos steigėjo kun. Juozo Margio prisiminimui lenta. Šiose iškilmėse dalyvavo ir mokyklos mokiniai, jų tėvai bei mokytojai. Vakare didelėje Consalatos vienuolių salėje įvyko už velionį Mišios, atnašaujamos klebono kun. Diego, mokyklos vedėjo kun. Mateo ir lietuvių kapeliono A. Steigvilo. Giedojo parapijos choras. Aukų procesijoje dalyvavo parapijos organizacijų atstovai. Altorius buvo papuoštas Argentinos ir Lietuvos vėliavomis. Klebonas kun. Diego savo pamokslė išskėlė velionies, nuveiktus darbus Šv. Kazimiero parapijoje ir pradžios mokykloje. Rosario mieste vienuoliai marijonai išleido ispanų kalba knygą apie kun. J. Margio gyvenimą ir jo atliktus darbus. Kaip tik antroje programos dalyje su šia knyga buvo supažindinti visi popietės dalyviai. Buvo taipgi iš šios knygos paskaitytos ištraukos. Parapijos choras pagiedojo giesmių.

JA VALSTYBĖS

"Gija", naujai atvykusių lietuvių įsteigtą organizacija, kaip rašo Amerikos lietuvių spauda, Klivlande sėkmingai plečia savo veiklą. Jos sumanytojas ir steigėjas – Dainius Zalensas į Ameriką atvyko prieš 8-rius metus, trumpai buvo apsisutojęs Čikagoje ir darbavęs siuntinių persiuntimo bendrovėje "Atlanta". Jis sumanė šios bendrovės skyrių atidaryti Klivlande, ir jam tai gerai pavyko. Po dvejių metų įsteigė savo importo-eksporto bendrovę "Litma". Vien tik ekonomine sėkme D. Zalensas neapsiribojo. Jis taipogi sumanė įsteigti lietuvių organizaciją "Gija", kuri galėtų jungti naujai atvykusius ir nuo seniau gyvenančius Klivlande lietuvius. "Gija" kvietėsi su geromis programomis dainininkus iš Lietuvos, rodė krašto vaizdajuostes, ragindama visus tautiečius dalyvauti, vieni su kitais susipažinti. Veiklai plečiantis, š.m. sausio 22 d. Lietuvių Namuose buvo išrinkta "Gijos" taryba, kurioje yra ir Amerikoje gimusių lietuvių. Tarybai pirmininkauja pats organizacijos steigėjas Dainius Zalensas. Ypač pavyko rugpjūčio 8 d. "Gijos" rengta gegužinė su lietuviška muzika, lėlių teatru, dainomis ir vaišėmis. Programai vadovavo Amerikoje gimęs Linas Johansonas. Tarp

svečių buvo Dievo Motinos parapijos klebonas kun. Gediminas Kijauskas, SJ, Lietuvos garbės konsulė Ingrida Bublienė ir daug kitų tautiečių.

KANADA

Hamiltono Teatras "Aukuras" š.m. rugsėjo 27 d. aplankė nedidelę lietuvių koloniją Rodney. Bendruomenės pirmininkas J. Staškevičius pakvietė ir puikiai suorganizavo "Aukuro" gastroles į šį gražų Ontario kampelį. Nors nedidelė, bet jaukioje, jų nuosavoje salėje suvaidinome Vytauto Alanto 3 v. komediją "Šiapus uždangos". Salė buvo pilnutėlė linksmi nusiteikusių žiūrovų. Jautėme tamprų ryšį su publika, komedija buvo labai gerai priimta. Jausdami žiūrovų nuoširdumą, vaidinome su dideliu malonumu.

"Aukuras" begalo dėkingas pirm. J. Staškevičiui, rengėjams ir šeimnininkams už puikias vaišes prieš ir po vaidinimo. Taip pat dėkojame už "Aukuro" pagerbimą iškilmingoje vakarienėje p.p. Statkevičių gražuose namuose. Tik vėlai vakare atsiveikiname su vaišingais šeimnininkais ir jų svečiais, išsiveždami šiltus, malonius prisiminimus.

LENKIJA

Punsko parapijos choras birželio 28-29 d. d. atšventė savo 100 metų darbuoties sukaktį. Sekmadienio Mišios buvo aukotos už mirusius choristus ir vargonininkus, o pirmadienį vyko Šv. Petro ir Povilo atlaidų iškilmės. Per Mišias kun. Edis Putrimas iš Kanados pašventino sukaktuvinę lentą. Ilgiausiai išgiedoję choristai Angelė Lipskaitė-Šliauzienė, giedanti nuo 1928 m. ir Juozas Degutis – nuo 1937 m., buvo pažymėti gėlių apdovanojimu. Po pamaldų sukaktuvininkus sveikino Lenkijos lietuvių bendruomenės valdybos pirm. Sigitas Paransevičius, Šv. Kazimiero draugijos pirm. Vytautas Grigutis, Marijampolės burmistras Juozas Vaičiulis, Anykščių rajono burmistro pavaduotojas Valentinas Patamsis, Kauno choro vardu Vytautas Pečiulis, Punsko jaunimo choras ir kiti. Ant šventovės laiptų giedojo Punsko suaugusių ir jaunimo parapijos chorai, Seinų parapijos choras, "Sangrūdų" religinės muzikos grupė, choras "Džukija", Marijampolės choras "Suvalkija". Iškilmėse dalyvavo Seinų dekanas kun. Kaz. Gacki, buvęs parapijos kunigai Ignas Dzermeika, Virgilijus Veprauskas ir PLB valdybos narys kun. Edis Putrimas bei kiti kunigai. Sukakties minėjimą surengė Šv. Kazimiero draugijos Punsko skyrius, vadovaujamas Renatos Vektoritės. Po iškilmių mokyklos sporto salėje vyko kaimiška vakaronė, dalyvaujant folkloro ansambliams "Alnai" ir "Šalčinėliui".

Lietuvos seimas pakeitė nutarimą "Dėl imigravimo, kvotos", padidindamas imigrantų skaičių iki 1,500 ateinantiems metams. Vidaus reikalų viceministerio Edmundo Sakalausko teigimu, imigravimo kvotos padidinimas nėra sietinas su nelegaliai į Lietuvą vykstančių ir esančių užsieniečių teisinės padėties problemomis, o yra šeimų sujungimo reikalas. Šių metų 1,000 kvota jau išnaudota, nagrinėjami dar 235 prašymai leidimo imigruoti į Lietuvą.

ANTAUSIS

Rašo dr. Jonas KUNCA, MD

Europos Komisija nutarė, kad Lietuva dar nėra pribrendus derėtis dėl įstojimo į Europos Sąjungą, kai tuo tarpu Estija ir Latvija buvo pakviestos. Tai skaudus mūsų valstybės nužeminimas. Bet, deja, jis užsitarautas. Ne tik EK, bet ir Lietuvos žmonės, pagal apklausinėjimą, tai pripažįsta. Virš 40% mano, kad buvom atstumti dėl ekonominio atsilikimo, o kiti 40% sako, kad tai įvyko dėl to, kad mūsų pareigūnai ir valdininkai nemoka administruoti.

Vilniaus vadeivos tą nepasisekimą aiškina įvairiai. Vagnorius lyg ir pripažįsta kaltę ir sako, kad nebus nustota stengtis. V.Landsbergis verčia bėdą buvusiai kairiųjų valdžiai, o mums belieka pažiūrėti realiau į susidariusią padėtį ir nepasiduoti šališkumo pagandom.

Kad Lietuva per 10 metų nesugebėjo susitvarkyti viduje, aišku, yra kaltos visos buvusios valdžios, o dabartinė pati kalčiausia. EK prieš metus jau įteikė sąrašą reikalavimų, kuriuos Lietuva turėtų išpildyti prieš ją pakviečiant į ES. Mūsų valdžia išpildė tik trečdalį tų reikalavimų. Taigi nebuvo vilčių būti pakviesti į derybas dėl įstojimo į ES. Dėl to valdžia priderėjo neskleisti žinių apie beveik tikrą pakvietimą. Tokia propaganda sukėlė nepagrįstas vilts ir prisidėjo prie apsvylymo padidėjimo.

Per dažnos mūsų politikų ir vadeivų kelionės į užsienį nepakėlė Lietuvos prestižo ir jo nepakels. Tai

tik nereikalingos išlaidos išdui. Užsienis stebi mūsų valstybės realų progresą ir mažai, kreipia dėmesio į mūsų diplomatų kalbas. Dar blogiau, kad mūsų įvairūs atstovai gerai nemoka svetimų kalbų. Kad susikalbėti, reikia jas gerai mokėti. Štai, Estijos už.r. ministeris laikomas sumaniausiu visoje Europoje. Bet jis turi aukštą išsilavinimą JAV ir aišku, be diplomatinio apdairumo, neturi sunkumų kalbėti svetimas kalbas. Vien su rusų kalba dabartinėje Europoje toli nenuėisi.

Po gauto antausio Lietuvos pareigūnams reikia žiūrėti, ką toliau daryti. Pakvietimas ar nepakvietimas į derybas dėl įstojimo į ES nėra didžiausia Lietuvos problema. Yra už ją daug svarbesnių. Jei jau Lietuvos žmonių dauguma supranta, kad mums trūksta administracinio kompetingumo ir ekonominio progreso, tuo labiau tai turėtų matyti mūsų vadeivos. Šalį valdo valdžia su pagalba tūkstančių pareigūnų. Gera dalis jų nėra tinkami užimamai vietai, dalis yra korumpuoti ir išnaudoja savo poziciją asmeniniam praturtėjimui. Be to, įstaigos gerai nežino savo užduoties. Dažnai dvi ar trys sprendžia tas pačias problemas. Valdžia yra tam, kad įvestų tvarką šalies administracijoje ir sumažintų biurokratiją. Viena JAV lietuvė veikėja praleido metus bėgiodama į šimtą įstaigų, kad išspręstų jos turto grąžinimo klausimą. Užsieniečiai, kurie mėgina atidaryti įmonę Lietuvoje, susiduria su panašiom klūtim. Tik

jie nesėdi kantriai Lietuvoje 1 metus, bet numoja ranka į tą bizinį ir išvažiuoja kitur.

Administracinė networka yra didžiausias Lietuvos progreso stabdis. Kol jis nebus atpalaiduotas, tol ir ekonomija žymiai nepagerės, nes tam nėra tinkamų sąlygų. Taigi mūsų vadeivom priderėtų spręsti šią problemą pirmoje vietoje ir tai daryti skubiai. Greičiausiai, kad Lietuva neturės progos snausti dar 10 metų laukdama, kad šis klausimas pats išsispres.

Rusijos krizė ko gero gali pabloginti Lietuvos ekonominį gyvenimą daugiau negu yra manoma. Kol kas pieno ir mėsos produktai yra apdirbami ir kraunami į sandėlius. Tik nėra tikra, kad artimiausiu laiku atsidadys Rusijos rinkos. Jei ne, tą produkciją teks sustabdyti su katastrofiškom pasėkom mūsų žemės ūkiui.

Mūsų vyriausybė nutarė sudaryti balansuotą biudžetą. Tik jame neimama dėmesin valdžios vidaus skola siekianti apie 800 milijonų dolerių. TVF jau priminė vyriausybei, kad tai bene bus per daug optimistiškas apskaičiavimas.

Dabartinė padėtyj vyriausybė elgiasi protingai padidindama miltus užsienio trašoms ir maisto produktam. Nesusirišus su ES ji tai gali daryti. Vėliau tas eity prieš uždėtas normas. Visą suglaudus, galima pasakyti, jog tas EK antausis gal ir turi savo gerą pusę: jis pažadino iš snaudulio mūsų vadeivas. Gal jie susigriebs ir pradės rimčiau spręsti šalies problemas. O tai būtų trumpiausias kelias į ES. Geriausiu atveju, jis nusitęs iki 2007 metų.

Siūloma dvarus skirti beglobiams

Lietuvos bajorų sąjungos pirmininkas docentas Jonas Stankus siūlo neprižiūrimus dvarus perimti valstybės žinion, įsteigti juose globos centrus, kuriuose gyventų asocialių šeimų vaikai ir našlaičiai.

Šia savo idėja J.Stankus pasidalijo su Prezidentu Valdu Adamkumi. Susitikime dalyvavo ir Seimo narys Zygmuntas Mackevičius.

Valstybės registre yra daugiau kaip 800 dvarų. Didelė dalis jų niekam nebeprisitauso, nes iki šiol neatsirado savininkų arba jų palikuonių.

Prezidentas sutiko, kad beglobių vaikų priežiūra yra itin svarbi valstybinė problema. Jis paprašė konkretizuoti apie dvarų pritaikymo vaikų namams idėją, apskaičiuojant, kiek tai galėtų kainuoti valstybei ir ar nekils teisinių konfliktų su galimais šių dvarų savininkais ar jų palikuoniais.

Ištverti tikėjime

(Atkelta iš 1-mo psl.)

visą pasaulį, jo dalį ar savo tautą, patyrė pralaimėjimą ir dar, galbūt nesąmoningai, atnešė kitiems daug skausmo.

Taigi, užuot pateikusi receptą, kaip išgelbėti pasaulį, vietoj "pigios" paguodos Evangelija mums iškelia svarbų ir kartais nelengva uždavinį – ištverti. Bet pažada už jį viską: amžinybę, meilės pilnatvę, gyvenimo pilnatvę, žodžiu, išsigelbėjimą. Reikia ištverti, o ne bijoti. Daugybės krikščionių kankinių, tikėjimo išpažinėjų pavyzdys iš ankstesnių ir pastarųjų laikų rodo, kad tai yra galima. Įmanoma išgyventi didelius sunkumus, ilgus kalėjimo metus, situacijas, kai žmogui prireikia didvyriškos dvasios, ir ištverti kančioje bei jai pasibaigus. Amžinybė pas Dievą nėra taip neprieinama ir nepasiekiamo, kaip kartais gali žmogui atrodyti, nes jos kūrėjas ir davėjas yra Dievas. O žmogui reikia elgtis taip, kad su šia dovana neprasilenktų, kad neieškotų jos kur kitur, kur apgaulingai labai daug žadama, bet galų gale žmogus lieka tuščiomis rankomis.

(Iš "Bažnyčios Žinios")

Neteko direktoriaus kėdės

Iš pareigų atleistas Žemės ir kito nekilnojamojo turto kadastro ir registro valstybinės įmonės Kauno filialo direktorius Povilas Slizevičius.

Vladininkas buvo priverstas pasitraukti po "Lietuvos ryto" birželio 8 dienos publikacijos "Aukštas valdininkas – Kauno "daktarų" bendrininkas".

Straipsnyje buvo rašoma, kad ypač artimam P.Slizevičiui bendravo su "daktarų" gaujos lyderiais 1992-1993 metais.

Tuomet jis ėjo Respublikinio inventorizavimo, projektavimo ir paslaugų biuro generalinio direktoriaus pareigas, jam buvo pavaldūs visi Lietuvos inventorizavimo biurai.

P.Slizevičius itin draugiškai bendravo su vienu Kauno "daktarų" gaujos vadeivų Andriumi (Nukelta į 8-tą psl.)

Atominė elektrinė – rimta klūtis į ES

Tai pirmąkart pripažino Lietuvos užsienio reikalų ministras

A.Saudargas pareiškė, jog jau atėjo laikas kalbėti apie Ignalinos atominę elektrinę.

Gali pralenkti Latvija

Jei Lietuva šį gruodį nebus pakviesta derėtis dėl stojimo į Europos Sąjungą, tai, anot užsienio reikalų ministro Algirdo Saudargo, tik dėl Ignalinos atominės elektrinės (IAE).

Ministras per Lietuvos televiziją sakė nerimaujantis, kad Lietuva šių metų pabaigoje Europos Komisijos ataskaitoje gali būti įvertinta prasčiau nei Latvija ar net atidėtas jos kvietimas derėtis dėl narystės, nes Lietuva nėra konkrečia data išpareigojusi uždaryti Ignalinos jėgainę.

Elektrinė iki šiol nebuvo oficialiai įvardyta kaip klūtis narystei ES, ir Lietuva niekam nėra oficialiai išpareigojusi jos uždaryti. Tačiau Europos Komisija įvairiomis progomis yra užsiminusi, kad IAE

reaktorių sustabdymas teigiamai atsilieptų Lietuvos pasirėngimo derėtis dėl narystės ES įvertinimui.

Nusprendė, kad jau laikas

A.Saudargo pareiškimas yra pirmas toks tiesmukas ir kategoriškas IAE įtakos Lietuvos integracijai į ES politinis įvertinimas tiek Vilniuje, tiek Briuselyje.

Paklaustas, kas paskatino tokį pareiškimą, ministras atsakė: "Vadinasi, atėjo laikas". Tačiau jis nenurodė konkrečių Europos Komisijos rezoliucijų arba pareigūnų pasisakymų, kurie leistų ISE uždarymą įvertinti kaip privalomą sąlygą pradėti narystės derybas.

Europos Komisija spaudžia

Pastaruoju metu vyksta intensyvūs Lietuvos Vyriausybės ir Europos Komisijos atstovų pokalbiai dėl IAE uždarymo laiko, sąlygų ir kompensacijų Lietuvai, netekus pagrindinio palyginti pigios elektros energijos gamintojo.

Tuo tarpu Lietuvos specialistai mano, kad IAE, kuri pagamina daugiau kaip 80 proc. Lietuvos elektros energijos, yra pakankamai saugi, nes per pastaruosius kelerius metus įdiegta modernių patobulinimų. Ignalinos reaktoriai dabar laikomi saugiausiais iš visų veikiančių sovietų gamybos RBMK tipo reaktorių.

Europos Komisija spaudžia Lietuvos Vyriausybę uždaryti IAE,

kai ateis laikas keisti reaktorių kanalus. Pirmojo IAE bloko reaktoriaus kanalus reikėtų keisti apie 2005 metus, antrojo – apie 2010-uosius. Tačiau projektinėje IAE dokumentacijoje yra numatyta galimybė pakeisti reaktorių kuro kanalus ir jėgainės eksploatavimą pratęsti dar 15 metų.

Elektra pabrangtų trigubai

Seimo pirmininko pirmasis pavaduotojas Andrius Kubilius, remdamasis švedų ekspertų išvadomis, teigė, kad pirmalaikis IAE uždarymas Lietuvai atsieitų iki 17 milijardų litų. Jei Lietuvai pačiai tektų kompensuoti uždarymo nuostolius, mokestų už elektros energiją vartotojams tektų kelti trigubai.

Lietuvos Vyriausybė šį mėnesį pasiūlė Europos Komisijai sudaryti tarptautinę ekspertų komisiją, kuri pateiktų išvadas dėl jėgainės eksploatavimo laiko, įvertintų elektrinės galimo ankstyvo uždarymo išlaidas ir ekonominius padarinius, numatytų finansinę neatlyginamą paramą, prarastų ekonominių galimybių kompensavimu.

"Ką ekspertai pasakys, politikai įvykdys besąlygiškai, kad ir kiek tai kainuotų", - teigė A.Kubilius.

Ivairios Žinios

Buvęs Prezidentas Algirdas Brazauskas yra patenkintas savo dabartiniu statusu ir veikla.

"Esu laisvas, gerbiamas, populiarus, galiu padėti žmonėms", - teigia A. Brazauskas.

"Būti prezidentu tai nieko tokio, o būti buvusiu prezidentu - tai jau daug", - sakė A. Brazauskas.

*****

Šimet "Anykščių vyno" bendrovės produkcijos asortimentą papildys naujas originalus gaminys - "Bobelinė". Tai bus pusiau saldi spanguolių traukinė, gaminama iš natūralių žaliavų pagal Seimo nario daktaro Kazio Bobelio receptus.

Savo firminiu gerimu Vyriausiojo Lietuvos išlaisvinimo komiteto pirmininkas daktaras K. Bobelis vaišindavo Amerikos lietuvių, teigdamas, jog taip stiprina jų sveikatą.

Ruošdamasi gaminti tokį gerimą "Anykščių vyno" bendrovė nusipirko ir perdirbo į sultis 210 tonų spanguolių.

Didžioji šių uogų dalis buvo atgabenta iš Karelijos ir Pskovo srities (Rusija), tik apie 20-25 proc. uogų supirkta Lietuvoje.

*****

Lietuvoje įsigaliojusi nauja importuojamų maisto prekių kontrolės tvarka turėtų padėti išvengti Europos Komisijos priekaištų ir sankcijų. Tokių priekaištų gauta dėl grybų. Net tris kartus šiais metais buvo nustatyta, kad iš Lietuvos į Vokietiją vežti gybai viršijos leistinas radiacinės taršos normas.

Tačiau į Vakarų šalis patenka ne tik Lietuvos miškuose surinkti, bet ir tie grybai, kuriuos mūsų verslininkai superka Baltarusijoje ir Ukrainoje. Didelės šių šalių teritorijos po Černobylio atominės elektrinės avarijos iki šiol tebėra užterštos cezio radionuklidais.

*****

Generalinė prokuratūra atsiliepė į Seimo pirmininko Vytauto Landsbergio prašymą iširti spaudos teiginius, neva jis pokaryje skundė KGB savo bendramokslį.

Tyrimui vadovaujantis generalinio prokuroro pavaduotojas Kęstutis Betingis sakė, kad dabar tikrinama, ar egzistuoja laikraščio publikacijoje minimi dokumentai, kuriais rėmėsi Seimo pirmininką kaltinę asmenys.

Premjeras Gediminas Vagnorius per savo atstovą spaudai pareiškė, jog besikartojantys išpuoliai prieš šalies parlamento vadovą V. Landsbergį menkina tarptautinį Lietuvos autoritetą bei skatina beprasmią politinį vidaus supriešinimą.

Pareiškime kritiškai atsiliepiama apie A. Sakalo "viešai paskelbtus jokiais faktais neparemtus asmeninius įtarinėjimus ir sunkius kaltinimus" Seimo pirmininkui.

G. Vagnorius taip pat pakvietė politikus susilaikyti nuo "ydingų partinės politinės veiklos metodų, kurie tampa įprastiniai ir mažina konstruktyvaus politinių jėgų dialogo galimybę".

*****

"**Valdžiai gamta** ir jos apsauga jau visiškai nerūpi, o mes nebeturime kantrybės laukti, kada ji

teiksis įvykdyti savo pažadus" - pareiškė po Mokslo akademijoje įvykusios gamtos apsaugininkų konferencijos Botanikos instituto direktorius Romas Pakalnis. Toje pačioje salėje prieš dešimtį metų pradėjo veiklą ekologinis klubas "Žemyna", o vėliau buvo įkurtas Lietuvos persitvarkymo sąjūdis.

"Reikia susigrąžinti tai, ką buvome išsikovoję prieš dešimtmetį: tuomet mūsų žmonių buvo įvairiose valdžios pakopose, todėl jų nuomonės buvo paisoma", - ragino Geologijos instituto direktorius Valentinas Altrūnas.

Sostinės gamtos apsaugos draugijos pirmininko pavaduotoja Vida Laurukėnienė taigė, jog visuomeninių organizacijų veikla jau pasiekė ribą: "Visuomenininkų balso valdininkai nebesiklauso, mūsų gretos tripsta, nes visuomeninėms organizacijoms Lietuvoje sudarytos nepakankamos sąlygos, kritikuoti nėra kaip - tada valdžios įstaigos neberems. Lieka imti valdžią patiems".

Klubas ieško savo bendraminčių visoje šalyje ir kurs įstatus bei programą.

*****

Vilniaus apygardos teisme nagrinėjant Seimo nario Audriaus Butkevičiaus baudžiamąją bylą, apklaustas Teismo ekspertizės instituto ekspertas Bernardas Šalna.

Šis ekspertas tyrė slapta darytus A. Butkevičiaus ir bendrovės "Dega" vadovo Klemenso Kiršos susitikimų įrašus. Juose girdėti, kaip Seimo narys iš K. Kiršos reikalauja 300 tūkstančių JAV dolerių ir vėliau susitinka, kad pirmas įnašas būtų 15 tūkstančių JAV dolerių.

Irašuose užfiksuoti A. Butkevičiaus žodžiai, kad pinigai bus sumokėti Lietuvos įvairių teisėsaugos institucijų pareigūnams. Pastarieji turėjo prisidėti, jog būtų nutraukta Vilniaus apylinkės prokuratūroje tiriami baudžiamoji byla dėl "Degos" ir JAV korporacijos tarpusavio atsiskaitymų.

*****

Tarptautinis olimpinis komitetas (IOC) uždraudė 2000 m. Sidnėjaus olimpiados vaizdo ir garso įrašų transliacijas "Interneto" tinkle. Žaidinių organizatoriai siūlė įtraukti vaizdo ir garso įrašus į oficialią olimpiados svetainę "Internet". IOC pareigūnai teigia, kad žaidinių transliavimas - neliečiama zona, priklausanti tik oficialiai teises įsigijusioms organizacijoms. Sidnėjaus olimpiados transliavimo teisių kaina - apie 600 milijonų JAV dolerių. IOC leido transliuoti interviu su sportininkais, padarytais prieš olimpiadą. Tinklalapio šeiminkai žaidinių metu tikisi išplatinti 20 tūkstančių puslapių informacijos. Be to, Sidnėjaus olimpiados svetainėje "Internet" laukiama milijardo lankytojų. Tai yra fiksuojamas kiekvienas apsilankymas svetainėje. Vasario mėnesį oficialioje Nagano (Japonija) žiemos olimpiados svetainėje buvo užfiksuotas rekordas - 650 milijonų prisijungimų.

*****

"**Latvija niekada** nesitikėjo, kad ateinančių metų balandį Vašingtone įvyksiančiame

aukščiausio lygio susitikime bus pakviesta įstoti į NATO", - pareiškė Latvijos užsienio reikalų ministras Valdis Birkavas.

JAV ambasadorius Latvijoje James Holmes žurnalistas sakė, kad Latvija nebus pakviesta stoti į NATO per Vašingtone įvyksiantį pasitarimą.

"Visada raginau neturėti iliuzijų, kad Vašingtone būsime pakviesti į NATO", - sakė Latvijos užsienio reikalų ministras.

V. Birkavas pareiškė, jog svarbią reikšmę turi tai, kad Vašingtono dokumentuose atsirastų toks įrašas, kuris padėtų tęsti NATO plėtrą, o ne "uždaryti duris".

*****

Rusijos visuomeninio politinio susivienijimo "Jabloko" lyderis Grigorijus Javlinskis pareiškė, kad korupcija teisiog persmelkė naująją Rusijos vyriausybę dar iki to, kai ji parengė priemones finansų ir ekonomikos krizei įveikti.

Interviu, Didžiosios Britanijos dienraščiui "Daily Telegraph", G. Javlinskis pareiškė, kad visi aukščiausi postai Rusijos vyriausybėje buvo nupirkti, o kai kurie įtakingiausi Rusijos ministrai susiję su "itin korumpuotais sluoksniais".

Nors G. Javlinskis atsisakė nurodyti konkrečius asmenis, jis pasakė, kad korupcija labiausiai pasireiškia tarp vyriausybės narių, "simpatizuojančių kairiesiems".

Pasak "Daily Telegraph", G. Javlinskis pirmasis iš Rusijos politikų paragino Jevgenijų Primakovą paskirti ministru pirmininku.

*****

Rusijos ministras pirmininkas Jevgenijus Primakovas Šiaurės Osetijos sostinėje Vladikaukaze susitiko su Šiaurės Kaukazo regiono vadovu.

Per Rusijos premjero susitikimą su Šiaurės Osetijos ir Ingušijos prezidentais Aleksandru Dzasochovu ir Ruslanu Auševu buvo svarstomas nuolatinis susitarimas, susijęs su 1992 metais vykusiais etninių ingušų ir osetinų susirėmimais.

Rusijos premjeras pareiškė viltį, kad jo atvykimas padės sumažinti įtampą regione.

*****

105-asis JAV Kongresas savo darbą baigė priimdamas iki kitų metų galiosiantį valstybės finansinių išlaidų įstatymą.

Sudėtinė šio įstatymo dalis yra vadinamasis Europos saugumo aktas. Jame JAV užtikrina, jog NATO plėtra atitinka Amerikos interesus.

Dokumente Baltijos šalys, Rumunija ir Bulgarija įvardijamos kaip šalys, tinkamos gauti pagalbą remiantis 1994 metų NATO dalyvavimo aktu.

Europos saugumo akte pareikšta, jog Lietuva, Latvija, Estija, Rumunija ir bulgarija turėtų būti gerai įvertintos už politinę ir ekonominę reformas. Taip pat pabrėžiama, jog, įvykdžius visus reikšmingus kriterijus, šios šalys kuo anksčiau turi būti pakviestos tapti visateisėmis NATO narėmis.

JAV Kongreso priimta

įstatymą pasirašė ir šalies vadovas Bill Clinton.

*****

Taivano valdžia sugrąžino į Kiniją keleivinį lėktuvą, kurį pagrobė to paties lainerio kapitonas Yuan Binas.

"Pilotas nusprendė bėgti į Taivaną, nes Kinijos aviakompanija blogai su juo elgėsi, - sakė Ch. Kuo Chenas. - Kiti pilotai nemėgino jo sustabdyti, nes bijojo, kad gali pakenkti lėktuvo keleiviams".

1993 ir 1994 metais į Taivaną iš Kinijos buvo atskraidinti keli lėktuvai, kurių pagrobėjai sakėsi siekiant laisvės ir geresnių darbo sąlygų. Taivano ministras pirmininkas Vincent Siewa sakė, kad Taivanas niekada nepritaris tokiems veiksmams.

Taivane šiuo metu keli šešiolika lėktuvų pagrobėjų. Du lėktuvų pagrobėjai buvo išsiusti atgal į Kiniją. Kinija reikalauja, kad Taivanas sugrąžintų visus pagrobėjus. Šalys dar nepasiekė abi puses tenkinančio kompromiso.

Pagrobtas Kinijos lėktuvas kartu su keleiviais po šešių valandų išskrido iš Taibėjaus tarptautinio oro uosto. Taivanas draudžia tiesioginius lėktuvų skrydžius per Taivano sąsaiurį, todėl į Kiniją lėktuvas grįžo per Honkongą.

*****

Atviruko dydžio pieštuku pieštas Adolfo Hitlerio piešinys Didžiojoje Britanijoje varžytinėse parduotas už 7263 svarus sterlingų (maždaug 47 tūkstančius litų).

1908-aisiais nupieštą kaimo vaizdelį, varžytinių rūmų DDM teigimu, įsigijo vienas Didžiosios Britanijos verslininkas. Šis A. Hitlerio kūrinys iš jo piešinių serijos buvo įvertintas 2-4 tūkstančiais (13-26 tūks. litų) svarų.

*****

Nuo šiandien Bulgarijos privačiuose viešbučiuose ir restoranuose niekas nebeišvys susiraukusį darbuotoją - tik besišypsančius.

Bulgarijos privačių viešbučių ir restoranų savininkų sąjunga per suvažiavimą Varnos kurorte nusprendė, jog siekiant prisivilioti daugiau klientų būtina pradėti "karą su vaškiniais veidais".

Sąjunga nusprendė bausti darbuotojus, kurie nesisūpsos klientams, iki 300 tūkst. levų (beveik 800 litų) dydžio baudomis.

Tai prilygsta dviem vidutiniams mėnesio atlyginimams.

*****

Jungtinių Valstijų teisingumo departamentas pradėjo ruošti išsiųsti iš šalies Kazį Šiurinską, kuris per Antrąjį pasaulinį karą tarnavo ginkluotame naciams pavaldžiame būryje, žudžiusiame žydus ir kitų tautybių žmones Baltarusijoje ir Lietuvoje.

"K. Čiurinkas, tarnaudamas nacių remiamame batalione, dalyvavo siaubinguose nusikaltimuose, ir mes siekiame kuo greičiau išsiųsti jį iš šalies", - pareiškė Specialiųjų tyrimų biuro kriminalinio skyriaus direktorius Eli M. Rosenbaumas.

Birželį Federalinis apeliacinis teismas Čikagoje vienbalsiai patvirtino žemesnės instancijos teismo sprendimą atimti JAV pilietybę, iš K. Čiurinko, kuriame dabar - 80 metų.

Pokalbis su tais, kurie neskaičiuoja...

Romas Mikaitis (viduryje)
Masajų kaime Tanzanijoje 1998-02-02. Nuotr. K.J. Ambraso

“Ko neskaičiuoja?” – paklaus kiekvienas. Neskaičiuoja nei minučių, nei valandų, nei klausia, kiek reikės sumokėti už gerą darbą. Jie neskaičiuoja po trupinėlius išbarstytos meilės, kuria pasirengę apdalinti kiekvieną planetos žmogų. Štai su tokiais žmogais, kurie stengiasi tokiais principais gyventi, susitikome kelionėje į Keniją ir Tanzaniją. Mudviejų pokalbis pakrypo apie fokoliarų judėjimą, Lietuvoje dar tik bežengiantį pirmus, bet tvirtus žingsnius. Kaip tik vienas iš šio judėjimo dalyvių pasitaikė mano pašnekovas fizikas, mokslininkas, gerokai susipažinęs ne tik su tiksliais mokslais, bet ir išvažinėjęs daugelį šalių, pamatęs nemaža kalnų, Romas Mikaitis, sutikęs atsakyti į tokius klausimus:

- Kaip nuo pat pradžių plito fokoliarų judėjimas?

Iš pirmųjų krikščionių pasimokęs Dievo meilės ir bendrystės dvasios, šis judėjimas sparčiai plito. Per II Pasaulinį karą šiaurės Italijoje Kiara Liubik (Chiara Lubich), 24 metų mergina, su šeima turėjo pasitraukti iš Trento. Nuo kalvos ji matė sugriautus savo namus. Tačiau netrukus grįžusi į šį miestą, Kiara pajuto pašaukimą kasdien, kiekvieną akimirką vadovauti Evangelijoje surašytomis tiesomis, vienyti su visais tiek džiaugsmu, tiek skausmu. Mat nelaimingų žmonių, reikalingų pagalbos, anuomet buvo daug. Pradinė dingstis pasukti savo, o paskui ir daugelio kitų pasaulio žmonių gyvenimą kita kryptimi šiai pranciškonų pasauliečių trečiojo ordino narei, dirbančiai pas vieną kapuciną vienuolį, regis, buvo tokia mintis: “Dievas yra meilė”. Jai visai kitaip suskambo Kristaus prieš mirtį pasakyti žodžiai apie meilę: “Mylėkite priešus!”, “Mylėkite vienas kitą taip, kaip aš jus mylėjau!” Pienios ar šešios jaunos merginos, susispietusias į vieną šeimą, vieną kitos paklausė: “Ar norim taip gyventi ir taip mylėti, kaip Kristus pasakė?” Ta nedidelė merginų kuopelė susitarė mylėti net už ribos, net tada, kai reikia paaukoti gyvybę. Joms akivaizdus pavyzdys buvo pirmosios krikščionių bendruomenės, kai “Visas tikinčiųjų būrys turėjo vieną širdį ir vieną sielą. Ką turėjo, nė vienas nevadino savo nuosavybe, bet jiems visa buvo bendra” (Apd 4, 32).

1948 m. atsirado ir vyrų židinys. Vėliau jie pasirodė kitose

Europos šalyse ir kituose žemynuose. 1956 m. fokoliarai išleido pirmąjį savo žurnalo “Naujasis Miestas” (Citta Nuova) numerį. Dabar Fokoliarų leidžiamų laikraščių ir žurnalo Nairobi fokoliarų centre pats galėjote visą lentyną pamatyti. Popiežius Jonas XXIII 1962 m. oficialiai pripažino Fokoliarų judėjimą. II Vatikano Susirinkimo įtakoje ekumenine linkme pasuko ir Kiaros Liubik vadovaujamas judėjimas; palaikomi ryšiai su Vokietijos evangelikų Bažnyčia ir anglikonais. Fokoliarų judėjimą palankiai ėmė vertinti budistai, musulmonai, kitos Bažnyčios. Kai kurie fokoliarai laikosi celibato, kiti gyvena šeimose, treti – aktyvūs visuomenininkai. Kiaros Liubik pastangomis bažnytinis gyvenimas pajavirintas vienybės ir meilės dvasia.

- Kaip šiandien išplitęs fokoliarų judėjimas?

Fokoliarų yra 200 šalyse. Jų skaičius apie 4 milijonai narių.

- O kaip laikosi Lietuvos fokoliarai?

Lietuvoje turime du fokoliarų židinius – vyrų ir moterų. Vieną Vilniuje, kuriame gyvena italas Pjeras Luidžis Karolfis (Pier Luigi Caroli), už judėjimą Lietuvoje atsakingasis belgas Niko Tros ir lietuvis Vytautas Jasiukevičius. Antrasis – moterų židinys – irgi įsikūręs sostinėje.

- Kas gali būti fokoliaru?

Gali būti tas, kas jaučia pašaukimą gyventi kartu su bendraminčiais, gerais darbais vienyti su visais visur ir visada, konkrečia pagalba parodyti savo meilę artimui. Be to, judėjime gali dalyvauti įvairiais būdais: galima būti savanoriu, gerbėju ir palankiu. Žiūrint, kiek esi pažengęs dvasinio gyvenimo kelyje.

- Kokia yra tavo auka, kokio dydžio yra tavasis pasišventimas?

Fokoliarais gali būti tiek pasauliečiai, tiek ir dvasiškiečiai, netgi įvairių kongregacijų ir draugijų vienuoliai, kurių daugelis pas fokoliarus ateina pasisemti įkvėpimo savo veiklai.

- Kokie jūsų, fokoliarų, svarbiausi gyvenimo principai?

Gyventi vienybėje visada, visur ir su visais, išskyrus nuodėmę. Mylėti savo artimą pirmam, nelaukti, kad kitas tau pirmasis pagelbės, tave pastebės ar pamils. Mylėti tuojau pat kaip patį save. Dažnai prisiminti

Žvilgsnis į “Veritatis splendor”

Spalio 5 dieną sukako 5 metai nuo popiežiaus Jono Pauliaus II enciklikos “Veritatis Splendor” pasirodymo. Šventasis Tėvas enciklikos pradžioje pats nurodo šio dokumento svarbą: “Šiandien atrodo būtina iš naujo peržvelgti Bažnyčios moralinio mokymo visumą, idant būtų primintos kai kurios pagrindinės katalikų doktrinos tiesos, kurioms iškyla iškraipymo arba atmetimo pavojus. Mat nauja situacija susiklostė pačioje krikščionių bendruomenėje, pasklidus daugeliui humanitarinio ir psichologinio, socialinio ir kultūrinio, religinio ir net grynai teologinio pobūdžio abejonių ir prieštaravimų Bažnyčios moraliniam mokymui”.

Popiežius Jonas Paulius II-asis enciklikoje “Veritatis Splendor” kalba apie esminius katalikiško moralės mokslo klausimus ir apsvarsto problemas, dėl kurių nesutaria etikos ir moralinės teologijos specialistai. Šventasis Tėvas norėjo, kad enciklika pasirodytų įkandin Katalikų Bažnyčios katekizmo, kuriame išdėstyta nuosekli ir sisteminga katalikiškos moralės mokslo doktrina.

Enciklika “Veritatis Splendor” pirmiausiai skirta vyskupams, kurie kartu su Popiežium ir yra pašaukti saugoti Bažnyčios mokymą nuo iškraipymų ir paklydimų.

Šios enciklikos parašymo priežastis nulėmė, kaip minėjome pradžioje, nauja krikščioniškos bendruomenės ir visuomenės gyvenimo situacija. Katalikiškame moralės moksle atsirado įvairių prieštaravimų bei abejonių. Kai kurios teologijos kryptys bando atmesti tradicinį mokymą apie prigimtinių įstatymų bei jo visuotinumą. Yra abejojama Bažnyčios magisteriumo kompetencija moralės srityje bei autoritetingai toje srityje pasisakyti ir mokyti. Paplito nuomonė, kad galima mylėti Dievą ir artimą ne visada ir ne visur laikytis Bažnyčios įstatymų ir Bažnyčios mokslo. Tokiu būdu yra abejojama neatsiejama tikėjimo ir moralės ryšiu. Ši nuostata gali turėti rimtų pasekmių ir sielovadoje.

Taigi centrinė prieš penkis metus paskelbtos popiežiaus Jono

savo vienybę su Nukryžiuotu ir apleistuoju Jėzumi, kuris mus labai myli ir labai mums artimas.

Fokoliarai turi aštuonis būdus veikti visuomenę. Kai kurie iš jų, sakysime, “Ekonomika ir darbas”, “Šalių bendradarbiavimas”, “Tauta ir sveikata” ir pan. Tokių sričių fokoliarai pastoviai renkasi aptarti atskirų grupių tarpusavio santykius, numato, kaip kelti kultūrą, ugdyti krikščioniškuosius daigus, bendruomeniškumą, šeimos darnumo dvasią ir kt.

- Kadangi parvažiavai laipiojęs po Kilimandžarą, bene gali pasakyti, kokia yra fokoliarų veikla Afrikoje?

30 km. nuo Kenijos sostinės Nairobi yra išaugęs naujas mūsų judėjimo miestas, tampąs didžiausiu fokoliarų judėjimo centru šiame žemyne. Kenijos sostinėje yra du vyrų fokoliarų židiniai. Vienas iš jų – zonos centras. Tanzanijoje fokoliarai dar tik kuriasi.

(Nukelta į 8-tą psl)

Pauliaus II enciklikos “Veritatis Splendor” problema yra žmogaus laisvės ir tiesos, tikėjimo ir moralės ryšis.

Enciklikos tikslas yra ne tiek pasmerkti klaidas, kiek dar kartą paskelbti pagrindinį krikščioniškos laisvės principą, teigiantį, kad tik tiesoje žmogaus laisvė yra žmogiška ir tikrai atsakinga.

Enciklika “Veritatis Splendor” susideda iš trijų dalių. Pirmojoje – apmąstomas biblinis pasakojimas apie Jėzų ir turtingą jaunuolį. Antrojoje – aptariamos ir įvertinamos kai kurios šiuolaikinės moralinės teologijos kryptys. Trečiojoje kalbama apie moralinio mokymo svarbą moraliniam gėriui, Bažnyčios ir pasaulio gyvenimui.

Turtingo jaunuolio klausimas: “Mokytoja, ką turiu daryti, kad įgyčiau amžinąjį gyvenimą? Yra klausimas apie gėrį ir blogį, apie gyvenimo prasmę, apie laimę. Jėzus įsteigė Bažnyčią būtent tam, kad visų laikų žmonės galėtų jį sutikti ir jame surasti tą vienintelį atsakymą į visus klausimus apie gyvenimą.

Jėzaus atsakyme į jaunuolio klausimą glūdi krikščioniškos moralės branduolys. Visų pirma žmogus turi paklusti Dievui, kuris yra vienintelis gėris. Gyvenimo kelias yra Dievo įsakymai, kuriuos Jėzus savo gyvenime patvirtino ir pajungė į vieningą meilės įstatymą. Jėzus kviečia jaunuolį visko atsisakyti ir sekti juo, sekti jo visiškai paklusnumu Tėvui ir atsidavimu savo broliams, atsidavimu meilės tarnystei.

Krikščioniškasis moralės mokslas neatsiejamai riša laisvę ir tiesą. Tikroji moralinė laisvė yra ten, kur žmogaus laisvė ir Dievo įstatymas susitinka ir susilieja. Prigimtinis įstatymas įsakmiai kviečia palenkti protą ir iš jo kylančius moralinius sprendimus Dieviškajai išmintijai.

Tikslas, intencija, gėrio ir blogio santykis poelgyje negali būti kriterijumi sprendžiant apie poelgio moralumą. Egzistuoja veiksmai ir poelgiai kurie yra savyje morališkai blogi, prieštarauja tiesai ir asmenims laibai. Niekad nebus geras apsisprendimas tokiam veiksmui arba tokiai laikysenai, netgi jeigu apsisprendimas kyla iš gerų paskatų ir siekiant gero. Negalima, netgi vardan rimčiausių priešasčių daryti blogą vardan gėrio. Tad egzistuoja moralinės nuostatos, draudžiančios tam tikrą elgseną ir tos nuostatos yra visuotinės bei neturinčios išimčių.

Visuotinis ir nekintantis moralinis įstatymas tarnauja asmenis ir visuomenės gėriui. Etnis reliatyvizmas neišvengiamai atsisuka prieš žmogų. Dievo įstatymo nepajudinamumą paliudyjo kankiniai, verčiau pasirinkę mirtį, bet ne nuodėmę. Krikščionys nėra vieniši tokiam savo nusistatyme – jį patvirtina didžiosios religinės tradicijos ir filosofinės sistemos tiek Rytuose, tiek Vakaruose.

Vyskupų ir moralinės teologijos specialistų uždavinys – be nukrypimų ar sumenkinimų skelbti iš kryžiaus paslaapties kylantį teisingumą ir gailėstingumą. Pastoracijoje, evangelizacijoje, seminaristų ir teologų rengime būtina ištikimai skelbti Dievo Žodį ir taikyti jį gyvenime, - teigia prieš 5 metus paskelbtos popiežiaus Jono Pauliaus II-ojo enciklika “Veritatis Splendor

KOKS JŲ POŽIŪRIS?

Su Andriumi Paškevičium, Kauno kūno kultūros instituto III kurso studentu, štai kaip pasikalbėjome:
- Kaip, Andriau, atsiradai ir įsikūrei Kanadoje?

Šią mintį – pamatyti užatlantę – pasiūlė kaip tik monrealielis mano krikšto tėvas Jonas Adomonis, pas kurį savo užsidirbtais pinigais atvažiavęs apsigyvenau ir iš čia pradėjau susipažinti su šiuo trimilijoniniu didmiesčiu, kur susitikau su savo keliais vienmečiais. Su jais nemažai pasikalbame, pakeliamume po miestą. Išvažiuoju krikšto tėvo automobiliu arba dviračiu, nes šia transporto priemone labai patogiu: nereikia pirkintis benzino, taip atidžiai paisyti kelio ženklų, nereikia mokėti už stovėjimo aikštelę, gali vikriai pasukti į parkų takus, į pėsčiųjų kelius.

- Kaip Lietuvoje gyvenantys tavo bendraamžiai galvoja apie Ameriką ir dolerį?

Dažniausiai jų supratimas yra ružavas. Mat didžiuliai jaunuolių atrodo, kad čionai per mėnesį kitą gali kalnus susizerti, o paskui tik semk saujomis žaliukus ir uliok per naktis restoranuose ir baruose.

- O kaip manai pats, kai jau daugiau nei mėnesį Monrealyje pabuvęs?

Jau nuo pirmųjų dienų pamačiau, kad šio krašto žmonės dirba. Ir net sunkiai, nemažai, dirba. Todėl man pačiam irgi rūpėjo užsidirbti, kad nereikėtų prašyti iš krikšto tėvo ar kitų giminių pinigų, kad galėčiau rūbų, kino bilietą ar artėjančiai žiemai šiltesnius batus nusipirkti. Todėl ne vien tik savo krikšto tėvui padėjau dažyti, lapus iš sodelio grėbstyti, remontuoti kambarius, bet sužinojęs, kad reikia kaimynams nupjauti kiemo žolę, sutvarkyti liettakius ar išvalyti rūšį, mielai padėdavau arba ką ne ką ir pats vienas padarydavau.

- Ar nepamėginai dirbti kur nors Monrealio įmonėje ar gamykloje?

Visai atsitiktinai sužinojęs, kad iš Rusijos atvažiavęs vienas pilietis ieško nedidelei paplūdimio kėdes gaminančiai įmonei darbininko, jau kitą dieną stovėjau prie tos gamyklėlės vartų. Stovėdamas prie metalinių vamzdžių, kuriuos turėdavau su presu-automatu sulenkti, net pats nustebau, koks aš, toks neįgudęs ir nepripratęs dirbti intensyvaus fizinio darbo, kur reikia viena ranka paskubomis čiupti vamzdį, jį kišti į presą ir vėl kita ranka padėti net nežiūrint į tą pusę jau sulenkta kėdės atramą, tokio varginančio užsiėmimo nusitvėriau. Vakare, padirbėjęs aštuonias

valandas, teturėjęs tik pusvalandį sužiaumoti sumuštinį ir po penkias minutes tris kartus pertraukėles, vakarop skaudėjo kojų padus ir visas jaučiausi, kaip sumuštas. Lietuvoje į tokį sunkų darbą net nebūčiau žvilgterėjęs, nes tikrai buvau įsitikinęs, kad neįstengčiau jo kaip reikiant atlikti. Dabar jau įsidarbinau net antroje gamykloje, kur gaminamos slidės. Taigi išvažiuoju pusę šešių iš ryto, o grįžtu apie vienuoliktą vakare. Nėra kada net kaip reikiant išsimiegoti.

- Dabar jau tikriausiai negalvoji, kad užjūryje doleriai ant medžių auga? Jus reikia užsidirbti?

Nors Amerikoje dar nebuvau, o tik norėčiau į ten nuvažiuoti, bet išties ne tik sau, bet ir kitiems visiems galiu pasakyti, kad jie tikrai rankomis, protu ir nuovokumu uždirbami. Ir gana nelengvai.

- Kas šiandien tau atrodo Jūsų šeimoje, mokykloje, mūsų tautoje yra šventa, brangintina, dėl ko būtų verta net galva padėti?

Turėtų būti šventas Dievas, Jo Įsakymai, gerbiama Bažnyčia, tautos laisvė, tėvai, mokytojai ir kito nuosavybė.

- Sakai, esi aplankęs net 12 Europos kraštų. Ar parsivežei iš kiekvieno bent po kokią video juostą, nuotraukų albumėli, prisiminimų ar užrašų pluoštelį, kad po 10-20 metų galėtum juos pavartyti, parašyti, jei jų turėsi? Kuo domėjaisi žygiuose po svečias šalis?

Iš Europos sostinių parsiveždavau atvirukų, iš pradžių rašiau dienoraštį, bet Ispanijoje jį pavogė kartu su kitais daiktais iš mūsų automobilio.

- Koks, sakyk, tavo tėvų ar bičiulių keliauninkų tikslas ir noras užsienyje?

Tėvai ir su jais važiavę mudu su Rūta norėdavome naujų žmonių, gamtos, miestų, šalių gyvenimo pamatyti, o mūsų bičiuliai daugiausia nori kuo daugiau dolerių įsigyti.

Nežinia, kur ir kaip pasuks tolesnis Andriaus gyvenimo kelias. Palinkėkime jam ir jo bendraamžiams, kad jiems rūpėtų ne vien tik nauja automašina, pelningas darbas, diplomai, bet ir tokios vertybės, kurios neišmatuojamos nei svorio, ilgio, nei pločio, nei daugiaženkliais skaičiais kredito kortelėse, nei kitais metais. Linkėkime mūsų jaunimui, kad jis, vaikščiodamas žeme, kuo dažniau pažvelgtų į Saulę, kad nebūtų vien plikos medžiagos tarnai, kurių ir taip pakankamai per pusšimtį metų prigaminio sovietmetis.

Su stud. A.Raškevičium kalbėjosi kun. K.J. Ambrasas SJ
Kaunas-Monrealis, 1998.10.23

Įamžinta vieta, kurioje slėptas Vasario 16-osios Aktas

Algis VAŠKEVIČIUS

Marijampolės rajone, Balsupiuose, atidengtas paminklas, kuris įamžino buvusios Vinco ir Pijaus Bielskus vienosios sodybos vietą. Knygnešio V.Bielskaus (1871-1958) ir jo brolio, Prezidento kanceliarijos viršininko kunigo P.Bielskaus (1880-1958) tėviškoje 1940-aisiais buvo paslėptas Vasario 16-osios Akto originalas, kuris, knygnešio šeimą ištrėmus į Sibirą, dingo.

Istorikai mano, kad buvo pasirašyti bent du šio Akto

egzemplioriai. Vienas jų liko pas Joną Basanavičių ir dingo po jo mirties 1927-aisiais, o kitą saugojo Pijus Bielskus, nuo 1921 metų balandžio dirbęs Prezidento kanceliarijos viršininku.

1940 metų birželio viduryje, prasidėjus Lietuvos okupacijai, P.Bielskus grįžo į gimtinę ir kartu su broliu paslėpė šį dokumentą namo rūsyje po krosnies kaminu.

Po karo Bielskynėje gyveno septynios šeimos, namas 1970 metais liko visai be gyventojų, o dar po metų melioratorių buvo nugriautas. (Nukelta į 7-tą psl.)

Kaliningradas neis su ištiesta ranka

Rita GRUMADAITĖ

Kvietė Lietuvos investuotojus

Nepaisydamas Rusijos ekonomikos krizės, Vilniuje viešėjęs Kaliningrado srities gubernatorius Leonidas Gorbenka neprasė Lietuvos pagalbos ir kvietė toliau investuoti į kraštą.

"Politika pradedama nuo ekonomikos", - sakė gubernatorius baigdamas Lietuvoje dviejų dienų vizitą. Jis susitiko su šalies Prezidentu ir premjeru, trimis ministrais, Pramonininkų konfederacijos vadovais.

L.Gorbenka ragino Lietuvos verslo žmones pasinaudoti Kaliningrado laisvosios zonos statusu, plėtoti čia gamybą. Anot gubernatoriaus, jie "su ištiesta ranka neis pas kaimynus", bet investuotojų padedami mėgins verstis patys.

"Rusijos rinka Lietuvai yra labai perspektyvi, todėl net ir krizės sąlygomis būtų neprotinga iš jos pasitraukti, orientuojantis vien į Vakarus", tvirtino Pramonininkų konfederacijos viceprezidentas Mykolas Aleliūnas.

Beje, gubernatorius, reikšdamas savo pagarbą ūkio ministrui Vincui Babilui, pažadėjo asmeniškai pasirūpinti rinka lietuviškiems skaitikliams, kurių reikės atliekant srityje komunalinio ūkio reformą.

Komplimentai Prezidentui

Lietuvos ir Kaliningrado tarpusavio santykiuose nėra jokių kliūčių – tai buvo pažymėta po įvykusio Prezidento Valdo Adamkaus ir L.Gorbenkos susitikimo.

Kaliningrado srities vadovui Prezidentas paliko didesnę įspūdį negu tikėjosi: "Esu sužavėtas, kad per tokį trumpą savo darbo laiką V.Adamkus susipažino su krašto reikalais, ir juo labiau – su ryšiu su Kaliningrado sritimi visuma".

Anot V.Adamkaus, kartu būtų galima imtis diesnių darbų – gilinti Nemuno deltą, išvalyti

pasienio upės vandenį, šioms projektams pritraukiant tarptautinių organizacijų paramą.

L.Gorbenka žadėjo atsivėlgti į Prezidento prašymą leisti Sovetsko (Tilžės) katalikų bažnyčioje laikyti pamaldas lietuvių kalba.

Gubernatorius pakvietė Lietuvos vadovą jam patogiu metu pasilankyti Kaliningrade. V.Adamkus mano, jog, radęs laiko ir atitinkamą progą, tik neaišku kada, pasinaudos šiuo kvietimu.

Svarbūs asmeniniai ryšiai

Valandą užtrukusiame gubernatoriaus pokalbyje su premjeru Gedimynu Vagnoriumi buvo nutarta per mėnesį įsteigti Lietuvos ir Kaliningrado srities koordinacinę tarybą, kuri teiks siūlymus, kaip spręsti esamas problemas, parengs naujus bendradarbiavimo projektus.

Šiuo metu rengiama Lietuvos ir Kaliningrado srities bendradarbiavimo sutartis, kurios vienas punktų skatinas bendrų ekonominių programų sudarymą. Šia sutartimi Kaliningradas norėtų gauti prekių iš Rusijos tranzito lengvatų, tačiau Lietuva nėra nusiteikusi taikyti išimčių.

Pasak G.Vagnoriaus, Kaliningrado sritis neturi didelių skolų Lietuvos valstybei – milijoninių įsiskolinimų našta tenka ūkio subjektams. Sutarta, jog artimiausiu laiku bus inventorizuoti visi privalomi atsiskaitymai, po to tikimasi, padedant srities vadovams, atgauti pinigus.

"Su kaimynine Rusijos sritimi esame suinteresuoti plėtoti ne tik ekonominius ir politinius, bet asmeninius santykius, kurie sukuria gerą psichologinį klimatą", - sakė G.Vagnorius.

Premjeras pabrėžė, kad Lietuvai taip pat rūpi stabili padėtis regione. Todėl Lietuva dėsis visais pastangas, kad sritis galėtų integruotis į Europos ekonominę sistemą.

Prezidentą užklupo gimtadienis

V.Adamkus tik vakare savo gimtadienį galėjo atšvęsti su žmona Alma.
P.Lelickio nuotr.

Vietoj kavos – šampanas

Prezidentas Valdas Adamkus, šventęs 72-ąjį gimtadienį, vietoj tradicinės rytinės kavos kėlė taurę šampano.

Padėkojęs Prezidentūros darbuotojams už sveikinimus ir gėles, V.Adamkus išvyko į Užsienio reikalų ministeriją ir Alytų. Ten taip

pat buvo apdovanotas.

Į klausimą, kodėl nutarė būti Prezidentu, valstybės vadovas atsakė: "Vieną vakarą su Alma bevakarojant A.Štromas mums ir besakęs: "Valdai, "laikas jau aukštas" tamstai užsikrauti prezidentavimo našta, bo antraip lietuviai persipjaus tarpusavy be peilių ir kulipkų". "L.r."

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Pirmoji šv. Komunija trijų berniukų iš mūsų Sekmadienio Lietuvių Mokyklos bus iškilmingos pamaldos švč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje lapkričio 29 d. kartu dalyvaus ir mūsų Džiugo Tunto skautai ir skautės – jų metinės pamaldos ir paskui Lietuvių Namuose turės savo metinę Tunto sueigą. Tas sekmadienis jau bus pirmasis Advento sekmadienis.

Kūčioms plotkelių jau bus galima gauti pas mūsų Parapijos Tarybos narį Zigmą Augaitį – sekmadieniais prie bažnyčios ir paskui Lietuvių Namuose pietų metu.

Parapijos išlaikymui bendra suma su paskirstymais aukojo: 200 dol. Z.Mackevičius, 200 dol. M.Medeišienė, 160 dol. Vaičiuliai, 150 Zita Prašmutaitė. Po 100 dol. kun. Juozas Petrauskas, V.L. Jomantas, J.Mikštas, M.Prašmutas,

E.V. Stagiai; 80 dol. B.Prašmutaitė, po 60 dol. L.Kemežys, S.A. Stankūnavičius, Klem Šipaila; po 50 dol. Z.Augaitis, A.Butkys, J.J. Petraičiai; po 40 dol. G.Klejus, D.V. Simankevičiai; 25 dol. Alg. Jakštas, po 20 dol. J.Ašmonas, M.Szmelter; 10 dol. R.Mickus. Visiems aukojusiems ir kartu prisiuntusiems "Tėviškės Aidių" prenumeratas, nuoširdžiai visiems dėkoja kun. prel. Pr. Daukyns.

Anelė Latvys jau daug metų savanoriškai dirbdavo prie "Tėviškės Aidių" prie atsiūsto laikraščio dailiai paruošti pašto persiuntimui į banderoles. Jau kuris laikas sirguliavo namuose, prieglaudoje, dabar mūsų kun. Pr. Daukyns ją aplankė West-ern Hospital ir daktaras aprodė, kad jau ta senelė silpnutė. Jai vėl jau kelinta kartą suteikėm šv. Aliejaus ligonių patepimą kaktos – jai gausios Dievo palaimos. Tą sekmadienį ir kitus ligonius aplankėm, lapkričio 15 d.

Lietuvaitė Dalia Mulokas nugalėjo negalią

"Call Centre" operatorė Dalia Mulokas (antra iš dešinės) apdovanojimo metu. Prieš ją stovi vyriausias direktorius Simon Maher ir už jos klientų skyriaus direktorius Brendan Bourke.

Kurtumas nebuvo kliūtis Daliai Mulokas įsijungti į normalų gyvenimą, nes rūpestingi tėvai, Leokadija ir Jonas Mulokai, siuntė ją į specialias mokyklas, kuriose naudojo toje srityje pažangius mokymo metodus, kuriuos naudojant Dalia atsiekė beveik normalią komunikaciją. Dalia supranta kalbą iš lūpų judesių.

Baigusi su normaliais jaunuoliais vidurinį mokslą, rūpestingiems tėvams patariant, Dalia įstojo ir baigė "Biznis Cologge" ir įsigijo komptometrystės profesiją.

Nuo to laiko praėjo 30 metų. Tame tarpe Dalia dirbo SEC (State Electricity Commission) Williams Street, Flinders Street, Prahran SEC ir Richmond SEC raštinėse.

Dabar ji dirba City Power Call Centre kaip patikima operatorė, kur ji artimai susiduria su klientais kaip kasininkė ir kur ji plačiai naudoja TTY (telefoninę rašomą mašinėlę). Paskutiniu metu ji dirba su Faksimilio technologija (tikslių kopijų technologija) ir aptarnauja korespondentinius klientų pasiteiravimus.

City Power Call centro operatorėi, Daliai Mulokas, vyriausias direktorius Mr. Simon

Maher, per surengtas priešpietines vaišes, už gerą 30-ties metų tarnybą, padovanojo auksinį laikrodį. Nežiūrint apdovanojimo, ji pasiliko ir toliau savo tarnyboje.

Dalia Mulokas susirašinėja ir su Lietuvos kurčių lietuvių krepšinio komandos nariais ir tikisi, kad jie neužilgo atvyks rungtynėms į Australiją.

Alisa Baltrukonienė

Įamžinta vieta, kurioje slėptas Vasario 16-osios Aktas

(Atkelta iš 6-to psl.)

Vėlesni ieškojimai sodybvietėje rezultatų nedavė – Nepriklausomybės Akto surasti nepavyko.

Lėšų naujojo paminklo statybai skyrė Marijampolės rajono savivaldybė bei V.Bielskausk duktė Zuzana Rutkauskienė.

Paminklą kūrė ir jo pastatymu rūpinosi liaudies meistras Juozas Davainis, taip pat Jurgis Nevulis ir Algimantas Lelešius. "L.r."

1999 KALENDORIAUS SUDARYMAS

Lapkričio mėn. 29 d. 1.00 p.p. Bendruomenės Kambaryje Melburno Lietuvių Namuose, įvyks Bendruomenės Organizacijų susirinkimas 1999 metų pietų ir parengimų kalendorių sudaryti. Kviečiami Melburno lietuvių organizacijų pirmininkai/atstovai šiame susirinkime dalyvauti.

ALB Melburno Apylinkės Valdyba

Labdaros siuntiniai į Lietuvą

Melburno Lietuvių Klubo valdyba praneša siuntėjams, supakuotas siuntinių dėžes pristatyti į Lietuvių Namus gruodžio 19-20 dienomis (šeštadienį ir sekmadienį) nuo 12 iki 4 val. po pietų.

PATEPKIME RATUS!

Melburno lietuvių bendruomenė jau senokai svarsto pirkti ar nepirkti filmų projektorius ekraną. Įdomių lietuviškų filmų suaugusiems ir vaikams yra, jų ir ateityje nepritrūks – tuo mums padeda rūpintis ir Pasaulio lietuvių bendruomenės atstovas Lietuvoje G. Žemkalnis. Visa bėda, kad ratai, kuriais ekranas turėtų pas mus atvažiuoti, labai pamažu, baisiai girdžėdami, stumiasi pirmyn.

Melburno apylinkės valdyba ir Lietuvių klubas nutarė "ką nors daryti". Sudarė tam tikslui komitetą, kuris pasivadino Lietuviško kino

komitetu. Jo nariai: Z.Augaitis, Vl. Bosikis, A. Karazijienė, L. Kozlovskienė (sekr.), F. Sadauskas, R. Samsonas (techninis patarėjas), A. Vaitiekūnas (pirm.).

Projektorius bus Apyl. v-bos ir Liet. Klubo žinioje, o Liet. Kino k-tas rūpinsis jo naudojimu, filmų gavimu ir demonstravimu.

Kad tie ratai greičiau suktųsi, reikia pinigų. Dabar padėtis yra tokia: 3 m. x 3 m. ekranas kainuos 8.500 dol. Lietuvių klubo projektorius pirkimo sąskaitoje Nr. 56-01-02 "Talkoje" šiuo metu įdėta: 1000 dol. – Entuziastų būrelis; 70 dol. T. Jurgelaitienės organizuotos loterijos; po 500 dol. Kat. Mot. D-jos ir Soc. Globos D-jos; 50 dol. Žalkausko; 500 dol. D. Sarl, mirusios motinos O.Liubinienės atminimui; 55 dol. Vilniaus Un-to bibl. Bičiulių (bendruomenės suaukotų pinigų likutis, uždarant sąskaitą).

Kartu su pažadėtais, bet dar neįmokėtais, pinigais, tuo tarpu susidaro apie 5,000 dol. apylinkės v-ba neturi pakankamai lėšų, kad galėtų pati viena paskirti trūkstantį 3,500 dol. Tokioj pačioj padėty y ir mūsų klubas ir daugelis organizacijų. Tą suprasdamas, L. k. k-tas išsiuntinėjo laiškus įvairioms organizacijoms ir asmenims, prašydamas prisidėti pagal galimybes.

Jei negavote laiško, nesidžiaukite, kad "ačiū Dieviui, manęs neprašė!", bet nueikite į "Talką" ir drėbelkit "tepalo" lašelį į sąskaitą Nr. 56-01-02 – kad tie ratai nebegirdžėtų ir greičiau suktųsi.

Lietuvos kino komitetas

Lietuvių poetui – prestižinė premija

S.Geda – Baltijos Asamblėjos premijos laureatas J.Stasello nuotr.

Taline posėdžiavusi Baltijos Asamblėjos jungtinė vertinimo komisija paskelbė prestižinės Baltijos Asamblėjos premijos laureatus. Literatūros premija buvo paskirta lietuvių poetui Sigitui Gedai, meno premija – estų kompozitoriui Erkkui Sveniui Tuurui, mokslo premija – latvių architektui Janiui Krastiniui.

Baltijos Asamblėjos premijos kasmet skiriamos vienam Lietuvos, vienam Latvijos ir vienam Estijos menininkui ar mokslininkui. Laureatų darbai populiarinami visose trijose Baltijos valstybėse.

Lietuvos nacionalinės žiuri pirmininkas Klaipėdos universiteto rektorius Stasys Vaitekūnas sakė, kad S.Gedą palaikė visų trijų šalių atstovai. Baltijos šalyse S.Gedos kūryba žinoma ne tik iš poezijos knygų, bet ir iš muzikos – pagal jo eiles sukurtų B.Kutavičiaus oratorijų "Paskutinės pagonių apeigos", "Išjotvingių akmenų", taip pat operos poemos "Strazdas – žalias paukštis".

Premijos, kurių dydis – 5 tūkstančiai ekiu (beveik 24 tūkstančiai litų), turėtų būti įteiktos šių metų lapkričio pabaigoje per Baltijos Asamblėjos sesiją. Be to, literatūros premijos laureato kūryba bus išleista atskiromis knygomis estiška ir latviškai. "L.r." inf.

KALĖDINĖS PINIGINĖS DOVANOS Į LIETUVĄ

Šiais metais, nuo 29 lapkričio iki 13 gruodžio, Adelaidė, Melbourne ir Sydney Talkos skyriai vėl priima kalėdinius piniginius \$100, \$200 ir \$300 pervedimus į Lietuvą. Šie papiginti pervedimai kainuos \$10.

Prašome kreiptis į Talkos įstaigas, sekmadieniais 12.30 val. - 2.30 val.

ADELAIDE 8362 7377
MELBOURNE 9328 3466
SYDNEY 9796 8662

LIETUVIŲ KOOPERATINĖ
TALKA
KREDITO DRAUGIJA

Žinios iš Lietuvos Radijo Vatikane

Kaip buvo pažadėjusi, Kinijos valdžia pasirašė Jungtinių Tautų Organizacijos politinių ir civilinių teisių konvenciją. Sveikindami šį teigiamą poslinkį, disidentai, žmogaus teisių organizacijos ir pasaulio valstybės paragino Pekino valdžią nedelsiant imtis atitinkamų priemonių ir veiksmų įgyvendinti žmogaus teises laidojančią konvenciją. Niujorke veikianti Kinijos žmogaus teisių organizacija paprašė Kinijos vyriausybės tuoj pat išlaisvinti apie 2.000 kalinamų kitaminčių, kurie buvo nuteisti už tariamą kontrrevoliucinę veiklą. Prieš mėnesį lankydamasi Kinijoje Jungtinių Tautų organizacijos žmogaus teisių komisarė Mary Robinson taip pat paprašė Kinijos valdžios persvarstyti kalinamų Tienanmeno sąjūdžio veikėjų bylas ir atkreipė Pekino pareigūnų dėmesį į tai, kad iš Kinijos baudžiamojo kodekso jau išbrauktas straipsnis dėl kontrrevoliucinės veiklos.

Pagal Jungtinių Tautų organizacijoje pasirašytą tarptautinę konvenciją, Kiniją įsipareigojo gerbti religijos, žodžio, susirinkimų ir susisiekimo laisvę, apsaugoti kalinius nuo kankinimo, ginti piliečius nuo neteisėto arešto ir pripažinti laisvo apsisprendimo teisę. Politinių ir civilinių teisių Chartija yra vienas svarbiausių Jungtinių Tautų organizacijos dokumentų žmogaus teisių klausimu. Jis buvo Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos priimtas 1966 metais ir įsigaliojo po dešimtmečio 1976 metais. Dabar jau ir Kinijos pasirašyta Politinių ir civilinių teisių konvencija įsigalios pačioje Kinijoje tik po to, kai akto pasirašymą patvirtintis šalies parlamentas. Kinija jau yra pasirašiusi 13 Jungtinių tautų konvencijų, tarp jų tris liečiančias rasinę diskriminaciją, kankinimą ir vaikų teises. Praėjusių metų spalį Kinija taip pat pasirašė ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių tarptautinį aktą, bet kol kas jo neratifikavo.

Viltis, kad po parašo seks veiksmi

Amerikoje veikianti Kinijos žmogaus teisių organizacija vylėsi žiniasklaidai išplatintame pareiškime, kad po parašo ant Politinių ir civilinių teisių chartijos seks konkretūs Kinijos valdžios veiksmai ir kad dialogas žmogaus teisių klausimu bus vedamas ne vien tiktais su užsieniu, bet taip pat bus atviras visiems Kinijos visuomenės sluoksniams. Kol kas taip tikrai nėra. Žinių agentūros pranešė, kad keletą valandų prieš akto pasirašymą, Pekino policijos pareigūnai į nuovadą nusivedė tardymui žinomą žmogaus teisių veikėją Qin Yongmin. Pastarasis užsitraukė teisėsaugos pareigūnų rūstybę todėl, kad praėjusią savaitę du kartus bandė įteisinti valdžios įstaigose žmogaus teisių aktyvistų grupę. Pažymėtina, jog kai kurie nepriklausomi politiniai veikėjai Kinijoje labai įtariai vertina naująsias Kinijos valdžios įsipareigojimą žmogaus teisių klausimu. Pasak disidentų, Politinių ir civilinių teisių akto pasirašymu Kinija nori užsitikrinti kuo didesnę diplomatinį laimėjimą, kuris drauge užrištų burnas žmogaus teisių padėties Kinijoje kritikams, - pažymėjo amerikiečių agentūros AP

apžvalgininkas. Antra vertus, Kinijos parašas po žmogaus teisių dokumentu, padėtas tuo metu, kai Pekine lankėsi Britanijos premjeras Tony Blair, ženklina svarbų žingsnį į priekį siekiant atitinkamai apsaugoti žmogaus teises viso pasaulio mastu.

ooOoo

Pažvelkime į migrantų ir keliautojų dabartinę padėtį pasaulyje, kuriame šiuo metu gyvena 5-ki su puse milijardo žmonių: Kas penkiasdešimtas žmogus pasaulyje gyvena ne savo gimtajame krašte. Kas 120-sis pasaulio pilietis ne savo valia gyvena svetur. Popiežinės migrantų ir keliautojų sielovados Tarybos paskelbtas duomenimis, nemažiau kaip 100 milijonų žmonių pasaulyje gyvena ne gimtajame krašte. Tuo tarpu Jungtinių Tautų Organizacijos pabėgėlių komisariato sudarytame pabėgėlių kataloge kalbama tik apie 23 milijonus žinomų pabėgėlių. Bet pasaulinės organizacijos vadovai pripažįsta, kad jų surinkti duomenys apie politiniais bei ekonominius motyvais migruojančius žmones neatspindina tikrosios, kur kas rimtesnės padėties, nes tiesiog neįmanoma visu tikslumu nustatyti, kiek žmonių nuolat traukiasi iš savo gimtinių. Tačiau žinoma, kad dar kiti 25 milijonai pasaulio pabėgėlių yra vadinamieji vidaus pabėgėliai. Tai yra savo gimtuosius namus apleidę, bet kitur savo šalyje prisiglaudę pabėgėliai. Bent keturi milijonai migruojančių žmonių keliauja neapsisprendę ar apleisti savo gimtinę, ar joje pasilikti. Statistiniai duomenys rodo, kad bėglių skaičiai nuolat auga. Manoma, kad migrantų ir keliautojų skaičius kasmet didėja maždaug milijonu vietų. Pagal Europos saugumo ir bendradarbiavimo Organizacijos neseniai prarastų tyrimų duomenis, 90 procentų naujos darbo jėgos, kuri artimiausiu metu užims vietas tarptautinėje darbo rinkoje, bus iš besivystančių kraštų.

ooOoo

Praūzus savo naikinančia galia pagarsėjusiam uraganui George, Jungtinių Amerikos Valstijų gyventojai pradėjo solidarumo akciją nuo uragano nukentėjusiems kaimyninių salų gyventojams gelbėti. Šios pagalbos akcijos priešakyje - amerikos katalikų Bažnyčia. Uraganas George nusinešė daugiau kaip tūkstančio žmonių gyvybes Dominikoje, Haityje, Puerto Rikoje, Espanjoloje, Kuboje ir Virdžinijos salose. Uraganas nusiaubė šių kraštų žemės ūkį ir benamiais paliko šimtus tūkstančių žmonių. Daugelis Jaungtinių Valstijų vyskupijų paskelbė pagalbos rinkliavas tiecti pastovios humanitarinės paramos, pradedant maisto produktais, indais ir rūbais. Pagalbos rinkliavoje dalyvauja daug humanitarinių ir labdaros organizacijų. Praktiškai visi rinkliavos akcijos dalyviai yra savanoriai. Rinkliavai vadovauja Amerikos katalikų Bažnyčios karitatyvinių organizacijų sąjungos stichinių nelaimių skyrius. Skyriaus vadovė Jane Galacher, ragindama visus amerikiečius dosniai prisidėti prie akcijos patikino, kad akcija bus sėkmingesnė, jei rinkliavai bus aukojami ne daiktai bet pinigai, nes

tada nuo uragano nukentėję žmonės galėtų patys nuspręsti ko jiems labiausiai reikia. Pagalbos rinkliavoje aktyviausiai reiškiasi Filadelfijos, Vašingtono, Niujorko ir Bostono arkivyskupijos. Daug šių arkivyskupijų tikinčiųjų yra kilę iš uragano nusiaubtų kraštų arba ten tebeturi artimųjų.

ooOoo

Nuo spalio 5 iki 10 d. Vatikane vyko IV-sis migrantų ir keliautojų sielovados kongresas. Daugiau kaip 400 dalyvių-kardinolai, vyskupai ir kunigai iš 103 pasaulio šalių, savaitę trukusiame kongrese svarstė migracijos sielovados problemas pasaulyje. Popiežinės migrantų ir keliautojų sielovados tarybos surengto kongreso tema: "Žmonių migracija trečiajam tūkstantmečiui auštant".

Didėjanti gyvenimo sąlygų praraja tarp besivystančių šalių, iš kurių migruoja žmonės ir pramoninių šalių rodo, kad migracijos problemai neskiriamas atitinkamas dėmesys.

Kongrese dalyvavo 435 delegatai iš 5 pasaulio žemynų. Kviečiant delegatus ypatingas dėmesys buvo atkreiptas į tuos asmenis, kurie yra labiausiai susiję su migrantų ir pabėgėlių išgyvenamomis dramomis, tai yra vyskupai ir jų bendradarbiai iš besivystančių pasaulio šalių. Iš bendro 103 atstovaujama šalių skaičiaus, net 63 kraštų delegatai priklauso vadinamo besivystančio pasaulio žemynams ir regionams. Tarp kongreso dalyvių buvo 83 kardinolai ir vyskupai bei 123 kunigai. IV-jame Popiežinės migrantų ir sielovados tarybos surengtame kongrese taip apt dalyvavo 4 lietuviai. Du Lietuvos Bažnyčios atstovai: Telšių vyskupas Antanas Vaičius ir jezuitas kun. Algis Baniulis iš Klaipėdos, bei du užsienio lietuvių atstovai: Lietuvių išeivių vyskupas Paulius Baltakis ir kun. Edis Putrimas iš Kanados.

IV-sis Migrantų ir keliautojų sielovados kongresas buvo skirtas migrantų problemai pasauliui žengiant į trečiąjį tūkstantmetį. Pirmuosiuose trijuose kongresuose, kurie irgi vyko Vatikane, 1979,1985 ir 1991 metais, buvo kalbama apie vyskupų ir kunigų sielovadinius prioritetus migrantų socialiniu požiūriu, apie migrantų prieglobščio ir laisvės klausimus bažnytiniu atžvilgiu ir apie solidarumo veiksmų svarbą migrantams.

ooOoo

Čilės sostinėje Santiago įvyko Amerikos žemyno jaunimo susitikimas. Susitikimo atidarymo mišiose, kurias aukėjo Santiago arkivyskupas Francisco Javier Errazuriz, dalyvavo virš pusantro šimto tūkstančių jaunuolių, atstovavusių visiems Amerikos kraštams, pradedant Aliaska ir baigiant Ugnies Žeme. Mišių homilijoje Santiago arkivyskupas pažymėjo, kad šio jaunimo susitikimo prasmė glūdi Jėzujė Kristuje. "Žiūrėkite į jį, klausykite jo, sekite jį!", - ragino arkivyskupas Amerikos jaunuolius. "Tik jis turi amžinojo gyvenimo žodžius, tik jis gali duoti atsakymą į visus jaunam žmogui iškylančius klausimus. Jis realiai yra mūsų tarpe, o jo būvimo reikšmė žmogui per du tūkstančius

Pokalbis su tais, kurie neskaičiuoja...

(Atkelta iš 5-to psl.)

- Kiek man žinoma, nemažai esi keliaavęs. Kokios kelionės ir po kokias šalis tave labiausiai domina?

Jau kiek metų keliauju po Kaukazą. Esu buvęs Tianšanyje, patraukęs Šiaurės Italijos alpinistų takais Dolomitų kalnuose. Nesyk slidinėju Karpatuose, Koloje, Urale. Tiktai slalomo slides jau pakeičiau lygumų slidėmis. Aplankiau Krasnojarską, Armėniją, Šveicariją. Vienas iš paskutinių kelionių - su šešiais kitais lietuviais - užkopėme į aukščiausią Afrikos kalną Kilimandžarą. Pirmąsyk Afrikoje esu buvęs prieš trejus metus Kameru, kur išgyvenau pusmetį. Paskutiniais metais keliauau po Europą. Įdomu buvo gražioje Sicilijos saloje...

Redakcijos ir savo vardu linkime Romui Mikaičiui ir visam pasaulyje Dievo, žmonių ir sielų labai dirbantiems fokoliarams kuo stipriau pajusti savo pašaukimą ir dar tvirčiau įsijungti į fokoliarų judėjimą, kad Lietuvoje įsikurtų dar daugiau židinių, iš kurių sklūtų Gerosios Naujienos dvasia, gerumas, vienybė ir meilė, kurios itin trūksta mūsų tėvynai ir visam pasauliui.

Su R.Mikaičiui šnekėjosi
kun. K.J. Ambrasas S.J.
Vilnius-Nairobi-
Monrealis, 1998.01.29 -
1998.07.29 - 1998.10.29.

Neteko direktoriaus kėdės

(Atkelta iš 3-čio psl.)

Jankevičiumi, pravarde "Pšidže", jie vienas kitą vadindavo vardais. A.Jankevičius jau keleri metai slapstosi, jo ieško ir Interpolas.

A.Jankevičius buvo labai gerai informuotas, kas Kaune įsigydavo brangaus nekilnojamojo turto. Naujuosius savininkus aplankydavo "Pšidžės" pasiuntiniai, kurie reikalavdavo mokėti didžiules duokles.

Kai kurių šaltinių duomenimis, informaciją A.Jankevičiui apie nekilnojamojo turto įsigijimą galėjo suteikti ir P.Slizevičiaus vadovaujamo biuro darbuotojai.

"Lietuvos ryto" publikacijoje buvo paskelbtos pokalbių telefonu įrašų ištraukos.

Pokalbių įrašuose P.Slizevičius informuoja nusikaltėlių pasaulio įžymybę apie savo nuveiktus darbus ir garantuoja: "Viską, ką pasakai, esu pasiruošęs vykdyti kūrverčiais".

Pats p.Slizevičius tada "Lietuvos ryto" žurnalistams neigė ryšius su nusikaltėliais, o jį kompromituojantys įrašai esą sumontuoti. "L.R."

metų išlieka vis tokia pat". Amerikos jaunimo dienos renginiai baigėsi naktiniu maldos budėjimu ir šv. Mišiomis sekmadienio, spalio 11-osios, rytą. Šv.Mišių aukai vadovavo popiežiaus legatas, Vatikano Valstybės sekretorius kardinolas Angelo Sodano. Susitikimo uždarymo mišiose dalyvavo apie pusę milijono jaunuolių.